

22

beleidsplan

26

ALTIJD APPLAUSI
DE LAWEI

altijd
openhartig

DE LAUVE
OUTDOOR FURNITURE

Inleiding

De podiumkunsten en het publiek vormen een twee-eenheid. Kunst en cultuur biedt schoonheid en troost, stelt vragen en creëert nieuwe beelden en inzichten in een snel veranderende wereld. Kunst verbindt omdat het mensen samenbrengt, ook in tijden waarin de tegenstellingen toenemen.

We hebben als samenleving kunst en cultuur heel erg hard nodig.

De diverse lockdowns en beperkende maatregelen ten gevolge van corona zijn bij ons in de afgelopen twee jaar hard aangekomen en voorlopig lijken ze nog niet voorbij te zijn. Aan de stijging van de bezoekersaantallen kwam abrupt een einde. Zowel bespelers als medewerkers van ons theater werden voortdurend gedwongen om zich te bezinnen, zich te herpakken en op een nieuwe manier invulling te geven aan hun werk. De zorgvuldig opgebouwde relatie met bezoekers werd verstoord; het publiek zat thuis en wachtte af.

Het schrijven van een beleidsplan wordt normaal gesproken voorafgegaan door een proces van omzien en vooruitkijken en dat is ook inderdaad gebeurd. Maar in het hier en nu verandert alles voortdurend, en in de nabije toekomst blijft, vanwege corona, erg veel onzeker.

Toch laat het proces van reflectie op de periode die achter ons ligt heel goed zien, dat de ambities die we hadden, en nog steeds hebben, niet veranderd zijn. Integendeel. Corona vergrootte de noodzaak om ons beleid op het terrein van duurzaamheid, diversiteit & inclusie en toegankelijkheid te versterken, want hoe bereik je nieuw en meer publiek in een periode waarin je minder mensen kunt ontvangen? En hoe kan je duurzaamheid bevorderen als je de ramen moet openen terwijl de kachels branden? En hoe verstevig je het financiële fundament terwijl grote evenementen onder druk staan en de mogelijkheden om daarmee meer inkomsten te genereren steeds kleiner worden?

Desalniettemin zijn we hoopvol, creatief en ondernemend. Niet eerder werd de noodzaak en het belang van cultuur zo sterk gevoeld. Het delen van verhalen, emoties en ervaringen is de kern van onze taak en juist in moeilijke tijden is dat voor iedereen van nog groter belang.

Vanuit dit besef van grote urgentie is het nieuwe beleidsplan van De Lawei, het kloppende culturele hart van Drachten/Smallingerland en omgeving, geschreven.

Inhoudsopgave

Inleiding	5
Hoofdstuk 1 Corona	8
Hoofdstuk 2 De ambities, missie en visie van het kloppend hart uit een bruisend huis	12
Hoofdstuk 3 Meetlat	16
Hoofdstuk 4 PEP	20
Hoofdstuk 5 Zakelijk- te gast in De Lawei	32
Hoofdstuk 6 Ontmoeting; van ontvangst tot borrel	36
Hoofdstuk 7 Communicatie en marketing	38
Hoofdstuk 8 De organisatie en haar wereld	42
Hoofdstuk 9 Huishoudboekje	48

corona

de impact op cultuur

De cultuursector is hard geraakt door COVID-19. De afgelopen twee jaar is De Lawei ternauwernood in staat geweest om de eigen taken te kunnen vervullen. De beperkende maatregelen zorgden ervoor dat slechts een heel klein deel van het publiek kon worden bediend en gedurende langere periodes zelfs helemaal niemand. Ook de horeca was grotendeels gesloten. De horeca is niet alleen een belangrijke bron van inkomsten in onze culturele onderneming, maar ook een plek voor mensen om elkaar te ontmoeten en verbindingen aan te gaan.

En in de periodes dat De Lawei weer openging, wist het publiek ons lastiger te vinden. Deels uit angst voor corona ('ik wacht nog wel even'), deels omdat de reguliere communicatiekanalen niet meer bleken te werken. Zo was de jaarlijkse brochure, normaal heel belangrijk voor onze voorverkoop, bij uitkomen alweer achterhaald. Ook was er veel onduidelijkheid over de maatregelen. Twee jaar is lang. En ook vandaag nog zijn er geen zekerheden. Ook al gaat de samenleving weer van het slot, dan nog is onze sector deze crisis niet zomaar te boven. Het vertrouwen van onze deelnemers (publiek, cursisten, maar ook de zakelijke en sociaal maatschappelijke markt) moet weer worden teruggewonnen. Ook is er een inhaalslag te maken bij het bereiken van nieuw publiek. Normaal gesproken wordt er veel geïnvesteerd in jeugd en jongeren, maar ook hen hebben we de afgelopen twee jaren nauwelijks kunnen verwelkomen. Alle activiteiten en ontwikkelingen op het gebied van inclusie, diversiteit en toegankelijkheid om de zogenaamde niet-bezoekers te leren kennen en met hen in gesprek te gaan over wat ze nodig hebben om ons huis te vinden, zijn eveneens stilgevallen.

PUBLIEK, KOMT HET TERUG?

Al voor de uitbraak van de pandemie zijn er stappen gezet in het vernieuwen van publieksonderzoek dat speciaal gericht is op die groepen in de samenleving die we niet bereiken. Deze innovatieve methodes, die ons in staat stellen om in gesprek te gaan met mensen die we nog niet kennen, worden nu niet alleen om nieuw publiek te bereiken ingezet, maar ook om het bestaande publiek weer te herwinnen. Door met hen in gesprek te gaan krijgen we niet alleen beter zicht op de wensen en noden van de samenleving maar ontwikkelen we ook nog betere antennes voor welke verhalen er leven in de regio die absoluut moeten en worden verteld.

Cultuureducatie speelt in deze moeilijke tijd nog steeds dezelfde rol als voor de uitbraak van de pandemie, maar de huidige schoolgeneratie heeft de afgelopen twee jaar ook een achterstand opgelopen op het gebied van kunst en cultuur. Er zal extra moeten worden geïnvesteerd om deze achterstand enigszins in te lopen.

Op de scholen zorgen we ervoor dat cultuur zichtbaar is in alle vormen en maten. In het primair onderwijs voor kennismaking, in het voortgezet onderwijs voor de verdieping en uitdaging, in het middelbaar beroepsonderwijs voor meer werkgerichte routes.

Hierbij kun je denken aan cultuur in het arbeidzame leven, aan informatie over de creatieve en culturele sector als werkveld (van grafisch vormgever tot danser), maar ook aan het gebruik van vaardigheden die worden geleerd door kunst en cultuur en die je kunt toepassen in andere beroepen, zoals reflectie, je goed kunnen uitdrukken en creativiteit.

Het onderzoek *Proeftuin* gaat onverminderd door, ook zonder de ondersteuning van de Rijksuniversiteit Groningen die binnenkort haar onderzoek afrondt. We willen heel graag weten wie onze niet-bezoekers zijn en wat de redenen daarvan zijn. Kortom, we zijn ervan overtuigd dat er nog stappen te zetten zijn in ons aanbod om nieuwe doelgroepen aan De Lawei te binden.

**we ontwikkelen ook
nog betere antennes voor
welke verhalen er leven
in de regio**

Twee jaar COVID-19 heeft aan de andere kant een stuwmeer van niet uitgevoerde projecten opgeleverd met dito financiering. Ook hier hebben we een inhaalslag te maken. Aan de slag, zou je denken, maar we lopen tegen een te kleine organisatie aan om alles te kunnen doen wat regulier moet, wat we op de rol hebben staan en wat moet worden ingehaald. We zijn hard bezig nieuwe collega's te werven, vooral projectmedewerkers die zelfstandig projecten kunnen opzetten en uitvoeren. Maar we zien dat er krapte is op de arbeidsmarkt. Twee jaar stilstand heeft er enerzijds voor gezorgd dat een deel van bijvoorbeeld de mensen die in festivals werkzaam is, ander werk heeft gezocht en dus is afgevallen voor onze sector. Een deel sterk wordt overvraagd, want niet alleen wij kijken tegen een stuwmeer van niet afgeronde projecten aan. En een potentieel nieuw deel heeft de afgelopen twee jaar geen ervaring kunnen opdoen. Ze zijn enthousiast, hebben de juiste opleiding afgerond, maar missen ervaring. We gaan daarom vanuit De Lawei, maar ook in samenwerking met onze Friese partners zelf mensen opleiden.

Horecapersoneel is lastig te vinden op het moment, terwijl, zeker als de podiumkunsten weer volop mogen draaien (met vollere zalen) en de zakelijk markt hopelijk weer aantrekt, de vele handen nodig zijn om onze hoge standaard van gastvrijheid te kunnen realiseren. Ook hier zullen we zelf moeten gaan opleiden. Gelukkig hebben we al een goede samenwerking met de opleidingen horeca in onze nabije omgeving.

Tot slot: wij zijn niets zonder artiesten. De afgelopen twee jaar is er weinig opgetreden, gerepeteerd en getraind. Dit trekt een enorme wissel die niet in te halen is. Je kunt nu eenmaal niet 'even' twee keer zoveel doen op een dag. Veel voorstellingen en concerten moeten nog worden gespeeld. Hierdoor ontstaat er druk op de planning waar juist jonge makers last van hebben. Wanneer krijgen zij de kans om te spelen? De Lawei heeft altijd al veel ruimte voor jong professionals, maar we voelen de urgentie nu nog meer om ontwikkelruimte te bieden. Door de organisatie van festivals waarbinnen jonge makers hun werk kunnen laten zien en door het aanbieden van ons gebouw en faciliteiten om te werken aan hun artistieke product.

**we voelen de urgentie
nu nog meer om ontwikkel-
ruimte te bieden**

**altijd
applaus**

ambities, missie en visie

van het kloppend hart
uit een bruisend huis

De belangrijkste doelstelling van De Lawei is zijn publieksfunctie. Het theater is er voor de bevolking van Drachten/ Smallerland en haar omgeving en streeft met een breed scala aan kunstuitingen naar een zo hoog mogelijk kwaliteitsniveau. We schakelen met gemak tussen populaire en meer elitaire kunsten. Dit wordt allemaal aangeboden en de bezoekers worden geholpen bij het maken van zo avontuurlijk mogelijke keuzes.

We stellen ons huis open opdat er gekeken, gemaakt, en geleerd wordt. Daarbij worden drie belangrijke thema's in acht genomen: duurzaamheid, diversiteit & inclusie en toegankelijkheid. We zoeken steeds verbinding met ons publiek en werken samen met partners in stad en regio uit de cultuursector en uit het brede maatschappelijke veld en het bedrijfsleven.

De Lawei heeft de bezoeker een fijne ontspannen, inspirerende en complete avond te bieden. Die begint met een heerlijk diner, gevolgd door een film, voorstelling of expositie. Tot slot een nazit in het café waar je mensen treft, onder wie de artiesten die je net op het podium zag. Ook zijn er bijzondere evenementen, zoals een HaFaBra-concours of een congres voor de zakelijke markt.

De Lawei is een bruisend huis voor ontmoeting met een kloppend hart en fijn vertakte verbindingen tot in de haarvaten van de regio.

PROGRAMMERING EN (CO)PRODUCTIE

De Lawei is een sterk merk. We bieden al meer dan zestig jaar een breed programma op hoog niveau in theaterzalen die technisch voorzien zijn van alles wat nodig is om goed evenement te kunnen organiseren. Daar zijn we goed in. En we hebben ook ambities.

We werken aan het bereiken van een groter en diverser publiek. Dat doen we primair vanuit de inhoud. We willen verschillende kunst disciplines, producten en evenementen nóg meer met elkaar verbinden: theater, film, beeldende kunst, eigen producties, festivals en evenementen, lezingen & debat, eten en drinken, cultuureducatie op school en in de vrije tijd, amateurkunsten, sociaal maatschappelijke cultuuruitingen. Deze ambitie leidt ertoe dat we meer zélf gaan produceren.

Ons gebouw en het aanbod zal toegankelijker gemaakt worden voor iedereen. Dat gebeurt niet alleen letterlijk, door de drempels eruit te halen en de deuren te openen, maar ook door de straat op te gaan. Daar kunnen we kennismaken met de inwoners van de gemeente Smallerland en hun wensen vertalen naar een programma voor zowel binnens- als buitenshuis.

Dit willen we doen vanuit de noodzaak om diverse verhalen te presenteren waarin de bevolking van Drachten /Smallerland en de wijde regio zichzelf herkent. Daarom willen we in de komende jaren Lawei Producties verder uitbouwen, omdat dit bij uitstek mogelijkheden biedt om een eigen en voor de omgeving herkenbare signatuur te ontwikkelen met belangwekkende verhalen. Door het versterken van de relatie met ons publiek werken we aan een hogere gemiddelde zaalbezetting.

En al doende hopen we ons publiek beter te leren kennen en het makkelijker mee te nemen op avontuur. We willen ons publiek letterlijk en figuurlijk de drempel over helpen en het zo laten kennismaken met ons brede aanbod.

EDUCATIE

Met kwalitatief hoogstaand en betaalbaar cultuur-aanbod op school bereiken we een groot deel van de jeugd van Smallingerland. In de komende jaren willen we ons aanbod voor scholen tot buiten de gemeente uitbreiden. De doorlopende leerlijn voor binnenschoolse cultuureducatie gaan we beter verankeren. Ook willen we inzetten op de versterking van het vrijetijdsaanbod en de versterking van de relatie van binnen- naar buitenschoolse cultuureducatie. Dat houdt onder meer in dat we de grotendeels zelfstandige docenten méér aan onze organisatie willen verbinden.

ZAKELIJK

Aan de zakelijke markt bieden we een unieke mix van disciplines, kennis en kwaliteiten, met hoogwaardige AV- en theatertechniek, goede en flexibele horeca, creatieve meedenkers en uitvoerders en goede organisatoren. De Lawei heeft als evenementenlocatie een goede naam in de regio. Deze expertise willen we ook landelijk uitrollen. De ontwikkelingen met livestreams en hybride evenementen maken dit mogelijk. We haken hiermee aan bij de economische en toeristische ambities van het Noorden.

Missie

De Lawei is een gastvrij huis, waar podiumkunsten, cultuureducatie, film en beeldende kunst worden aangeboden aan een breed en divers publiek. Een huis waar makers en liefhebbers van deze kunsten elkaar treffen in de meest optimale omstandigheden. Een huis waar van al dat moois wordt genoten. Een huis waar je je kennis verrijkt, verschillende perspectieven ontmoet, kennismakt met de wereld rondom je.

DAARBIJ GELDT DAT DE LAWEI:

- midden in de samenleving staat;
- een eigen onderscheidende programmering heeft;
- zijn podia en kennis beschikbaar stelt aan derden;
- verbinding zoekt en aangaat op basis van programma, educatie en productie (PEP);
- zowel een gemeentelijke, regionale, als landelijke functie heeft;
- een facilitaire functie vervult voor het (regionale) bedrijfs- en verenigingsleven.

De Lawei is het kloppend hart en dé culturele ontmoetingsplaats van Smallingerland en de regio.

Visie

Onder het motto 'altijd applaus' zet het team van De Lawei zich in om in de volle breedte van datgene wat we bieden ook in de komende jaren als beste schouwburg van het Noorden te bruisen. In de volle overtuiging dat cultuur het verbindende element is in de samenleving.

De belangrijkste doelstelling van De Lawei is en blijft het op een zo hoog mogelijk kwaliteitsniveau aanbieden van een breed scala aan kunstuitingen aan de bevolking van Drachten / Smallingerland en haar omgeving.

DAT DOEN WE DOOR:

- 1 | het bieden van een divers cultureel, dan wel cultureel gelieerd aanbod in ons huis, maar ook daarbuiten
- 2 | nadrukkelijk aanjager te zijn van nieuwe culturele initiatieven en projecten
- 3 | vanuit het PEP model (zie: hoofdstuk 4) een aanjagende en dragende functie te vervullen
- 4 | deel te nemen aan netwerken op lokaal, regionaal, nationaal en zo nodig internationaal niveau
- 5 | productionele activiteiten verder uit te bouwen
- 6 | onze nek uit te steken, alert te blijven én de kansen te benutten die er liggen
- 7 | kwaliteit in alles het uitgangspunt te laten zijn. Kwaliteit in programmering, educatie, productie, dienstverlening, personeel, uitstraling, communicatie, et cetera.

meetlat

De culturele sector kent in eerste instantie een culturele waarde en daarnaast een cultuur-historische, een economische en ook een sociale waarde. Zo kunnen mensen door het bezoeken van een voorstelling heel geïnspireerd raken of zich gelukkig voelen. Immers, cultuur heeft de kracht om een gevoel van (collectieve) identiteit te stimuleren en het bewustzijn voor andere culturen te vergroten. Het is niet voor niets dat er steeds meer onderzoek wordt gedaan naar de effecten van cultuur op sociale inclusie en cohesie. Ook dragen culturele organisaties en culturele initiatieven bij aan de betekenis-economie. Ten slotte worden de gunstige effecten van kunst en cultuur op de gezondheid van mensen steeds vaker aangetoond in onderzoek.

Er wordt sinds een aantal jaren steeds meer ervaring opgedaan met impactonderzoek in culturele organisaties. Wij willen daarvan leren, er ervaring mee opdoen om zo tot nieuwe inzichten te komen over de invloed van ons werk en daardoor op een andere manier in gesprek raken met onze stakeholders.

Alles wat we doen, leggen we langs de onderstaande meetlat.

A. WAARDEN; EEN SPIEGEL VOOR DE SAMEN-LEVENING EN STERK VERANKERD IN DE REGIO

De thema's duurzaamheid, diversiteit & inclusie en toegankelijkheid zijn leidend in alles wat we doen. Alle producten en diensten worden beoordeeld op basis van de vraag in hoeverre ze positief bijdragen aan de voor ons zo wezenlijke thema's.

schurend, experimenteel en vernieuwend aanbod. Door context- en randprogramma's stimuleren we ons publiek om zich buiten de gebaande paden te begeven.

De Lawei staat midden in de wereld, in Europa en in Nederland, maar vooral in Friesland, in de gemeente Smallingerland en Drachten. We zijn ons bewust van de sociale, maatschappelijke en economische waarden van de nabije omgeving en vooral van haar inwoners: onze (potentiële) deelnemers. Dit is een leidraad voor de verhalen die we vertellen, voor wie we aanbod samenstellen en met wie we samenwerken. Door samenwerking met lokale en regionale bedrijven, scholen, maatschappelijke organisaties en cultuurinstellingen werken we aan de thema's die voor ons zo wezenlijk zijn; duurzaamheid, diversiteit & inclusie en toegankelijkheid.

Onze bezoekers kunnen zich spiegelen aan ons zeer diverse aanbod.

Onze bezoekers kunnen zich spiegelen aan ons zeer diverse aanbod. Het is altijd aansprekend, soms actueel. Het doet soms de hersens kraken, of kan juist ontspannend zijn. Het toont werelden die je als theaterbezoeker in je eigen omgeving waarschijnlijk niet tegenkomt. Of juist wél, zodat je jezelf erin kunt herkennen. En ook openen we de glazen schuifdeur: je kunt altijd meedoen. Dat kan als bezoeker in de zaal, of als cursist, het kan tijdens contextprogramma's, of binnen de cultuureducatie, en het kan in gesprekken na afloop in theatercafé Hopper. Op deze wijze stellen we een programma samen met een goede mix tussen populair en (soms) meer

De Lawei staat midden in de wereld, in Europa en in Nederland, maar vooral in Friesland

B. KWALITEIT

Kwaliteit zit in alles wat we zélf doen en in dat wat we aanbieden via derden. Het betreft de kwaliteit van het artistieke product, van de uitvoering, van de communicatie erover en van het eindresultaat. Kwaliteit is tegelijkertijd onderhevig aan verandering door trends, sociale omgeving en veranderende samenleving. De Lawei beweegt mee. Maar De Lawei bewaakt tegelijkertijd de thema's die voor onze instelling zo wezenlijk zijn: we denken aan onze gasten, partners en medewerkers (diversiteit & inclusie en toegankelijkheid), maar ook aan onze wereld (duurzaamheid).

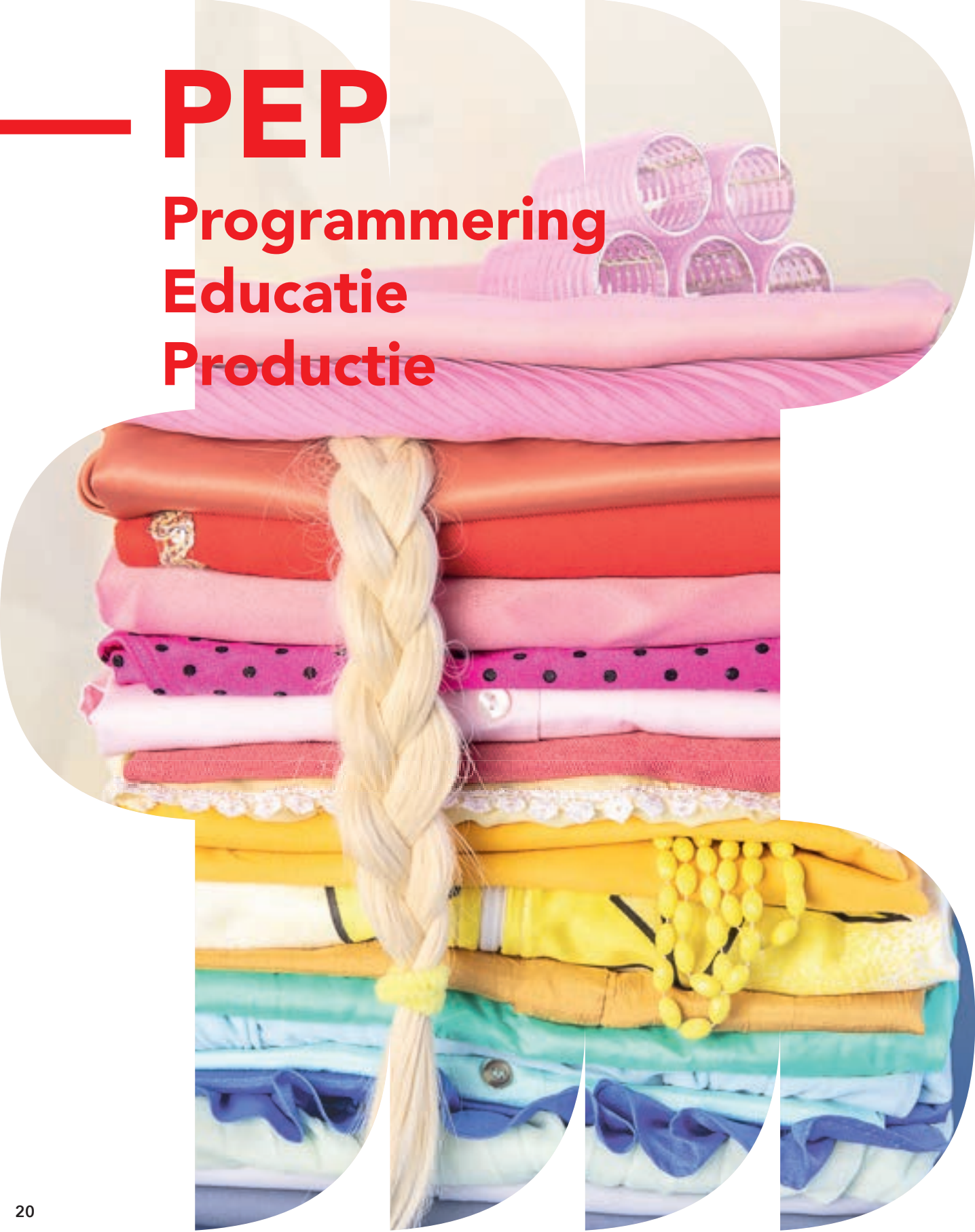
C. HUISHOUDBOEKJE OP ORDE

De Lawei is financieel een gezonde organisatie met een kloppende begroting. Activiteiten die we aangaan, moeten beheersbaar zijn. We doen dit met een totale mix van producten. Soms kost iets geld, maar verdienen we dat geld met iets anders terug. Hoe het ook zij: datgene wat we verdienen, vloeit altijd terug naar kunst en cultuur.

altijd
uitblinken

PEP

Programmering Educatie Productie

De titel PEP omvat het creëren van synergie tussen programmering, educatie en productie om zo onze doelstellingen op het gebied van diversiteit, inclusie en toegankelijkheid te kunnen realiseren.

Door middel van een uitgekende programmering, gericht op diverse doelgroepen, al dan niet in samenhang met educatieve projecten en eigen producties, richten we ons op het bereiken van zoveel mogelijk inwoners uit Drachten/Smallingerland en de (brede) regio.

Dat doen we door middel van zo'n 250 voorstellingen eigen programmering op jaarbasis, waarvan ruim 35% gesubsidieerd of internationaal is, of specifiek Friese en/of jonge makers betreft. Dat we dat kunnen in een krimpregio als Smallingerland en werkstad Drachten, vervult ons met trots.

We presenteren ongeveer zes filmtitels per week op verschillende aanvangstijden, al dan niet gecombineerd met lunch/diner.

In de expositieruimte vinden vier grotere projecten plaats op jaarbasis en zo'n acht kleinere in de publieksruimtes. Livestreamen vergroot ons bereik op een inclusieve wijze. Ook voor wie niet zelf, om welke reden dan ook, naar De Lawei kan komen, zijn we toegankelijk.

PEP staat niet alleen voor de afzonderlijke onderdelen *Programmering, Educatie en Productie*, maar PEP is vooral een werkwijze waarbij we een keten creëren tussen de P, de E en de P. We zoeken en vinden voortdurend samenhang, uitwisseling en cross-over tussen de verschillende projecten, voorstellingen, evenementen, exposities, festivals, films en lessen die we organiseren. We hebben hiervoor een creatief team van programmamakers en (flexibele) producenten. Er is volop ruimte gecreëerd in zowel ons gebouw als binnen ons programma voor cultuureducatie, talentontwikkeling en cross-over.

4.1 programmering/ presentatie

Ons programma in de theaterzalen, filmzaal en expositieruimte beslaat vele genres en stijlen en richt zich op diverse doelgroepen.

Om een breed publiek te kunnen ontvangen experimenteren we met de aanvangstijden en combinatieprogramma's: lunch en/of diner in combinatie met film, ochtendprogramma's, peuteraanbod voor en na het slaapje, tapas (aanbod rond vijf uur 's middags), et cetera.

EXTRA AANDACHT

Onze aandacht voor muziek in de breedte van pop tot klassiek, opera en muziektheater (de huidige focus is op theatrale podiumkunsten en theaterconcerten) wordt steeds groter. We hebben een *vlakke vloerzaal* met een goede akoestiek. Zowel sta-concerten als kamermuziek kunnen in deze zaal goed vertolkt worden. Het aanbod voor de popzaal hoeven we niet te programmeren, dat doet Poppodium Iduna, maar de huidige trend is cross-

**Onze aandacht
voor muziek wordt
steeds groter**

over van verschillende muziekstijlen in combinatie met dans, videokunst en theatrale vormen. We doen dit onder andere samen met de Popfabryk in Leeuwarden.

Ons beeldende kunstaanbod wordt meer toegespitst op vernieuwing, ontwikkeling en experiment. Dat gebeurt in de expositieruimte. Hier kunnen makers voor langere tijd aan het werk met en voor bezoekers. Iedere expositie is een ervaring op zich. De publieksruimte wordt het podium voor meer toegankelijk werk, zowel van gerenommeerde kunstenaars als sociaal maatschappelijke of educatieve initiatieven.

Om onszelf een spiegel voor te houden, gaan we in gesprek met makers, partners en collega's

We kiezen altijd voor kwaliteit, maar we realiseren ons heel goed dat we mogelijk kwaliteit bekijken vanuit traditionele (witte professionele) kaders. Om onszelf een spiegel voor te houden, gaan we in gesprek met makers, partners en collega's om te onderzoeken welke waarden van kwaliteit van belang zijn. En we wisselen vooral van gedachten met niet-bezoekers. Wat willen en verwachten zij eigenlijk, wat missen ze in het aanbod, hoe willen ze worden bereikt met nieuws. Hiervoor lopen al meerdere initiatieven zoals enquêtes, focusgroepen en activiteiten in dorpen, woonwijken en op schoolpleinen. Er worden heel wat koppen koffie gedronken. Dit zijn inspirerende sessies die nog meer tijd en uitwerking vragen: een mooie en belangwekkende ambitie voor de komende jaren.

STREAMEN EN HYBRIDE VORMEN VAN PRESENTATIE

Kom van die bank af! De waarde van live evenementen is groot. Alleen al om de ontmoeting tussen mensen. Maar de afgelopen tijd heeft ook laten zien wat de waarde van streams kan zijn. We blijven ons ontwikkelen in de verschillende vormen die denkbaar zijn: livestream, registraties en hybride vormen.

De vier routes van De Lawei

We werken met vier verschillende programmeringsroutes:

A. DE BREDE ROUTE

B. DE INHOUDELIJKE ROUTE

C. DE CULTUUREDUCATIEVE ROUTE

D. DE NIEUWE EN FRIESE MAKERS ROUTE

A. BREDE ROUTE

De brede route kent een toegankelijke programmering voor een breed publiek in de theaterzalen en omvat alle genres in de professionele podiumkunsten. Het programma bestaat uit voorstellingen van zowel publiekslievelingen en bekende artiesten als opkomende sterren.

Voor de brede route is het streven om mooie, goed bezette zalen te hebben en het publiek een goede avond uit te bieden inclusief diner en/of borrel na afloop en met een toegankelijk aanbod van beeldende kunst in de publieksruimtes. We doen dit voor alle leeftijdsdoelgroepen. De ambitie voor de komende jaren is om de zaalgemiddelden per evenement te vergroten.

Dat betekent ook dat we onderzoek doen naar de traditionele aanvangstijden, naar seriebespelingen en herhaalvoorstellingen. We werken aan een gerichte programmering voor doelgroepen die ons goed weten te vinden, zoals theatercolleges voor het bedrijfsleven of danceparty's voor 35+ bezoekers.

B. INHOUDELIJKE ROUTE

Kunstenaars reflecteren op de tijd van nu.

Een deel van ons aanbod snijdt duurzame en innovatieve onderwerpen aan. Van kweekvlees tot klimaatverandering, van vluchten voor natuurgeweld tot het stijgen van de zeespiegel. De opwarming van de aarde raakt ook Friesland: hoe staat het met de dijken, het grondwaterpeil en de grutto?

Onder de titel Verhalen van nu worden verhalen over onszelf verteld. Wie zijn wij eigenlijk? Wat hebben we te vertellen en luisteren we ook naar elkaar? Hoewel deze verhalen dicht bij huis lijken te zijn, bieden de verhalen juist een venster op de wereld.

Ook taal en meertaligheid staat op het programma. Dat betekent in Friesland niet alleen voorstellingen in de Fryske taal, maar dat betekent ook dat De Lawei voorstellingen toegankelijk wil maken voor mensen die gebruik maken van een andere taal. Het gaat hierbij om boventiteling, visueel aanbod, meertalig aanbod, aanbod voor publiek met een auditieve of visuele beperking en aanbod voor mensen die laaggeletterd zijn. Verhalen van nu gaan ook over het verleden, vanuit meerdere perspectieven. Je realiseren waar je vandaan komt, helpt om te reflecteren op het hier en nu en draagt bij aan verdraagzaamheid.

Binnen deze route onderzoeken we bovendien samen met verschillende doelgroepen welk aanbod het beste bij hen past. En hoe we dit aanbod vervolgens het beste onder de aandacht kunnen brengen en ten slotte waar en wanneer het aanbod moet worden ingezet. Dit kan ook leiden tot programma's buiten de muren van De Lawei.

C. CULTUUREDUCATIEVE ROUTE

Sinds september 2015 zijn wij niet alleen een huis voor de presentatie van podium- en beeldende kunsten, maar hebben we ook een gemeentelijke opdracht voor de ontwikkeling en uitvoering van kunsteducatie in het onderwijs en bieden we arthouse films. Omdat we vinden dat educatie niet stopt bij het hebben van een diploma, bieden we ons publiek ook in de vrije tijd op verschillende manieren de mogelijkheid om zich te blijven ontwikkelen.

Daarnaast hebben we een speciaal kunstenprogramma voor scholen voor primair onderwijs, voortgezet onderwijs en middelbaar beroepsonderwijs. Deze route neemt kinderen en jongeren mee in alle thema's die hierboven ook genoemd zijn, maar het aanbod richt zich ook op ons vak: Wat zijn podiumkunsten? Wat is film en beeldende kunst? Hoe wordt het gemaakt? Kun je zelf dansen, acteren, schilderen of musiceren? Welke stijlen zijn er? Wat is het effect van vorm en licht? Et cetera.

Binnen deze route hebben we ook aandacht voor amateurs. Zij kunnen hun voorstellingen en concerten presenteren, en ook de scholen zijn welkom op ons podium voor jaarlijkse schoolmusicals.

D. NIEUWE ÉN NOORDELIJKE & FRIESE MAKERS

Zonder nieuwe makers is er geen toekomst. Er moet ontwikkeld en geëxperimenteerd kunnen worden. Maar ook het publiek moet nieuwe makers kunnen leren kennen.

Friese makers vertellen het verhaal van Friesland en doen dat vaak in de Friese taal, want ze zijn geworteld in onze regio. We zijn hiervoor o.a. een samenwerking aangegaan met de andere vier Friese theaters (De Harmonie in Leeuwarden, Posthuis Theater in Heerenveen, Theater Sneek in Sneek en De Koornbeurs in Franeker). Onze expositieruimte is podium voor beeldend kunstenaars die werken op het snijvlak van beeldende kunst en performance. De wereld van de vloggers, bloggers, youtubers, instagrammers en tv-persoonlijkheden komt op het podium tot leven. TikTok is uitgegroeid tot een interessant ontwikkelplatform. Jonge filmmakers krijgen een podium in de filmzaal.

Urban en spoken word krijgen een gezicht op het podium, het filmdoek of binnen een expositie.

Nieuwe makers die gesubsidieerd worden via het Fonds Podiumkunsten staan in onze Stormserie voor nieuw, aanstormend talent. Het zijn de theater- en dansmakers van nu. Soms nog maar pas afgestudeerd, soms meer ervaren, maar altijd op zoek naar nieuwe wegen. De voorstellingen zijn razend actueel en urgent, verrassend en vernieuwend tot anarchistisch prikkelend of ontregelend.

Het aanstormend cabarettalent is te zien in de Kweekvijverserie.

Noordelijke makers en collectieven presenteren zich in Stormram (een festival voor experiment). Hiervoor werken we o.a. samen met het Grand Theatre, Station Noord, Tryater en de Friese collectieven.

4.2 (cultuur)educatie

Cultuureducatie is, naast het laten kennismaken met kunst in al zijn verschijningsvormen, belangrijk voor het ontdekken en ervaren van de kracht van fantasie en verbeelding. Bovendien dragen de kunsten bij aan de ontwikkeling van creativiteit, van weerbaarheid en van taalvaardigheid. Dit geldt zowel voor jong en oud(er), op en buiten de school. In de driehoek leren/zien/doen wordt de verbinding gezocht tussen de drie belangrijke pijlers van het beleid van De Lawei (de programmering, de educatie en de productie). Er wordt structureel gezocht naar de aansluiting tussen enerzijds de cultuurprogramma's in het onderwijs en anderzijds de cultuureducatie in de vrije tijd.

EDUCATIE IN DE KLAS

De Lawei verzorgt in nauwe samenspraak met de scholen voor primair- en voortgezet onderwijs en de mbo-instellingen in de regio een stevig cultuur-educatief programma voor jeugd van 4 tot en met 21 jaar. Met vakdocenten, kunstprofessionals en collega-cultuurinstellingen dragen we gezamenlijk zorg voor de uitvoering. De lessen vinden plaats op scholen, maar ook in De Lawei of bijvoorbeeld in Museum Dr8888 en Poppodium Iduna. We bereiken met onze programma's alle opleidingsniveaus, dus ook praktijkonderwijs, speciaal onderwijs en internationale schakelklassen.

De ambitie voor de komende jaren in de scholen is de continuering van de goede samenwerking met de samenwerkingspartners, maar met een focus op een langetermijnvisie. Samen met de schoolbesturen werken we naar een cultuurvisie per school, met als doel een nog betere doorgaande leerlijn. Voor primair onderwijs betekent dit: erkennen dat er een duurzaam belang wordt gesteld in cultuureducatie met behulp van een leerlijn. En de focus ligt op 'leren in de klas'.

Voor scholen in het voortgezet onderwijs gaat dit over het initiëren van schoolbrede projecten aan de hand van overkoepelende thema's die zowel in de school over meerdere leerjaren worden uitgezet als in samenwerking met de wijk waarin de school staat. Dit zijn dure projecten, vooral omdat ze per school op maat gemaakt moeten worden en dus minder goed overdraagbaar zijn. We benaderen actief fondsen voor een financiële bijdrage. In het middelbaar beroepsonderwijs is ons aanbod meer 'hands-on'. De focus van wat we aanbieden ligt op het 'zelf doen'. We bouwen aan een programma waarin studenten participeren in decorbouw, kostuumatelier, theatertechniek en alles wat verder nodig is: horeca, facilitair, communicatie, organisatie...

We willen ons aanbod ook buiten de gemeente Smallingerland aanbieden. Het bestaande, kwalitatief hoogstaande aanbod kunnen we efficiënt aanbieden binnen andere gemeentes.

Vanuit De Lawei werken we nauw samen met Muziekimpuls, Muziek in de klas en Cultuureducatie met kwaliteit (in Friesland: KEK - Kultuer Edukaasje mei Kwaliteit). Dit zijn drie landelijke trajecten om cultuureducatie binnen het onderwijs beter te verankeren.

Voor KEK is een regioplan opgesteld voor de komende vier jaar. Hierin wordt o.a. gewerkt aan een regiogroep met daarin scholen, Keunstwurk, een aantal aanbieders van cultuureducatie en steunpuntinstellingen (waaronder wijzelf) om met elkaar strategische doelen te bespreken.

De Lawei verzorgt in nauwe samenspraak met de scholen voor primair- en voortgezet onderwijs en de mbo-instellingen in de regio een stevig cultuur-educatief programma

altijd
verwonderen

Ontwikkelingen die gaande zijn voor het primair onderwijs:

- Met individuele scholen wordt gewerkt aan meerjarigprogramma's. Scholen zien steeds beter het belang van een goed verankerd cultuureducatiebeleid met doorlopende leerlijnen.
- We gaan met ons cultuuraanbod mee in de ontwikkeling van meer vakoverstijgend onderwijs (bijvoorbeeld omgevingsonderwijs). Er worden bijvoorbeeld wijkgerichte lessen ontwikkeld samen met een beeldend kunstenaar. De lessen zijn specifiek gericht op een kunstwerk in de openbare ruimte van de wijk waar de school staat.
- Vanuit KEK (Kultuer Edukaasje mei Kwaliteit) zijn er op een aantal scholen zogenaamde maakplaatsen ingericht. Dit zijn projecten waarbij scholen, samen met kunstvakdocenten werken aan vakoverschrijdend aanbod.
- Er wordt gewerkt aan het ontwikkelen en inzetten van digitale middelen in kunstonderwijs.

Ontwikkelingen die gaande zijn voor het voortgezet onderwijs:

- Onderwijs in het VO ontwikkelt zich steeds meer tot onderzoekend onderwijs. Leerlingen worden uitgedaagd om zelf vragen te stellen en invulling te geven aan bijvoorbeeld het vak CKV. Dit vraagt om een aanpassing van ons programma-aanbod - dat dient meer gericht te zijn op zelfonderzoek van de leerling.

Ontwikkelingen die gaande zijn voor het middelbaar beroepsonderwijs:

- Ons aanbod wordt nog meer specifiek opleidingsgericht, bijvoorbeeld door de vraag hoe we onderdeel kunnen worden van het lesaanbod voor de techniekopleidingen, of op welke manier we kunstonderwijs kunnen inzetten bij de opleiding Zorg & welzijn, et cetera.

EDUCATIE IN DE VRIJE TIJD

Overdag en 's avonds kunnen kinderen en volwassenen terecht bij De Lawei voor lessen, cursussen en workshops. De Lawei beschikt over meerdere ruimtes die geschikt zijn voor allerlei vormen van cultuuronderwijs: van vioolles tot schilderen. De ruimtes waarin wordt lesgegeven variëren in functie en zijn voorzien van alle nodige faciliteiten (keramiekoven, water, akoestische panelen, et cetera). Ze worden voor cultuureducatie tegen een gereduceerd tarief verhuurd aan ZZP'ers uit de regio. Voor bands hebben we oefenruimtes. De Lawei draagt bij aan de communicatie rondom de cursussen en is aanjager van nieuwe initiatieven zoals: dancecamp, circuscamp, summerschools, Dansen met Parkinson.

We willen de relaties met zelfstandige cultuurdocenten en cultureel ondernemers die werken in ons gebouw versterken, en werken aan het tegengaan van leegstand. Er is een relatiebeheerder aangesteld die actief de relatie met de verschillende docenten onderhoudt en ondersteunt bij het organiseren van een open huis, eindpresentaties, exposities en bijvoorbeeld optredens tijdens Simmerdeis, op het Nieuwjaarsfeest en in theatercafé Hopper.

Verder zetten we ons nog meer in op acquisitie om onze potentiële deelnemers te laten zien wat er allemaal te doen is in De Lawei.

IMPACT CULTUUREDUCATIE OP DE VRIJETIJD

Om beter zicht te krijgen op de effecten van lessen in de klas op buitenschoolse cultuureducatie en cultuurconsumptie, starten we een impactmeting waarbij we kinderen langer volgen in hun cultuureducatieve ontwikkeling.

Een leven lang leren spreekt ons aan. Daarom bieden we de mogelijkheid om door middel van lezingen, workshops, inleidingen, nagesprekken, cursussen en debat kennis over ons programma-aanbod te verdiepen.

ONDERSTEUNING EN OPLEIDING VAKDOCENTEN

We zien in de praktijk dat vakdocenten een scherpe keuze maken. Of ze werken in de school en dan ook nog voor specifieke doelgroepen of ze hebben een praktijk voor educatie in de vrije tijd.

Uitwisseling tussen deze twee bloedgroepen is tot dusver lastig gebleken. Ook anderhalf jaar corona heeft zijn weerslag op dit tekort: het heeft meerdere docenten doen besluiten te kiezen voor ander werk. Via de Impulsregeling ZZP'ers en erfgoedvrijwilligers van het Fonds Cultuurparticipatie, krijgen we financiële ondersteuning om samen met regionale kunstencentra en Keunstwurk voor het project - Tijd voor wijzer kunstonderwijs; de ZZP'er aan zet. ZZP'ers uit Friesland gaan werken aan hun vakpedagogische skills en aanbodontwikkeling. Onze ambitie is om meer mensen uit de cultuurpraktijk op te leiden om breed ingezet te kunnen worden binnen de cultuureducatie.

Een deel van de ontvangen corona-steunmaatregelen zetten we in om een betere verbinding te leggen tussen cultuureducatie in de klas en cultuureducatie in de vrije tijd.

We bouwen aan een bloeiende lespraktijk in de vrije tijd voor specifieke doelgroepen

We bouwen aan een bloeiende lespraktijk in de vrije tijd voor specifieke doelgroepen, bijvoorbeeld dansen met peuters, of digitale muziekcompositie voor jongeren, swingend blazen met dj's, et cetera. Dit betekent dat er vanuit De Lawei de komende paar jaar meer inzet zal zijn op het werven van leerlingen en het voeren van een leerlingenadministratie en dat er daarbij geen sprake is van inkomsten uit huur van een leslokaal. Daar staan inkomsten uit contributie tegenover. We streven ernaar deze initiatieven na drie jaar te verzelfstandigen.

4.3 Produceren

LAWEI PRODUCTIES

Ambitie: Lawei Producties verder uitbouwen

Lawei Producties biedt kansen voor een sterk gevarieerd programma dat perfect aansluit bij en geworteld is in de gemeenschap. De eigen producties zijn bewezen publiekstrekkingen. Met voorstellingen als Pake Sytse, Lost in the Greenhouse en Finestra Aperta wisten we grote maatschappelijke thema's te verbinden aan de verhalen en gebeurtenissen die spelen in onze regio. Ze laten zien hoe de actualiteit doorwerkt in het leven van mensen, hier in Smallingerland en in Friesland en we raken en bereiken daarmee een groot publiek. Door ook te produceren op locatie vergroten we ons afzetgebied en optimaliseren we de relaties met onze omgeving en de samenwerking met lokale partners. Maar ook in ons eigen huis is de jaarlijkse familie-musical rond de kerstdagen al ruim tien jaar een groot succes.

De eigen producties zijn bewezen publiekstrekkingen

We maken die voorstellingen die in het land niet gemaakt worden. We doen dit samen met professionals, gezelschappen, collega-theaters, maatschappelijke organisaties en het onderwijs. We zetten in op voor de regionale samenleving belangrijke thema's, zoeken naar bijzondere locaties, spreken een breed publiek aan en streven er altijd naar om drempels voor toegang te verlagen. Het zijn kleine en grote producties op schoolpleinen, in het centrum van de stad, in de landenschappelijke omgeving van Friesland. We ondersteunen (jonge) regionale makers, acteurs/dansers/musici, vormgevers en zelfstandigen die zich bewegen rondom de podiumkunsten als technici, marketeers en grafisch vormgevers, producenten, naaiateliers en decorbouwers, grimeurs, et cetera.

Eens in de twee jaar maken we een grote voorstelling, al dan niet op locatie.

Eens in de twee jaar produceren we een grote show in De Lawei waarbij de Friese muziek centraal staat.

Twee keer in het jaar, in samenwerking met Simmerdeis, maken we een coproductie met een Friese of Noordelijke maker en een coproductie met een visuele maker (dans, objecten, circus).

Een keer in het jaar maken we een familie-musical – professioneel geproduceerd met amateurs in de glansrol.

De plannen voor de komende jaren zijn:

- Het verdriet van de Zuiderzee (Arcadia);
- De Lawei familie-musical; Een nog nader uit te werken productie in samenwerking met de vier andere Friese theaters.
- Festival van overmorgen, een initiatief van de vijf Friese theaters;
- In samenwerking met jeugdtheaterschool Meeuw een voorstelling over nieuwkomers in Drachten - toen en nu.
- Een nog nader uit te werken productie in de woonwijken van Drachten.

DE LAWEI ALS COPRODUCTENT

Innige relatie ook voor residerende gezelschappen en montages

Met sommige gezelschappen, producenten en kunstenaars onderhouden we een innige samenwerking. We vinden elkaar op inhoud, passie, stijl en chemie. Van hen laten we niet alleen aanbod zien, maar we zijn ook regelmatig (co)producent. Gezamenlijk maken we contextprogramma's en producties. Ze (gezelschappen, producenten en kunstenaars) monteren voorstellingen en repeteren in ons huis. We werken samen op het terrein van cultuureducatie. In gezamenlijkheid zoeken we nieuw publiek. Voor jeugd- en jongerentheater werken we samen met Het Houten Huis. Voor dans met Scapino Ballet en Samir Calixto. Voor klassieke muziek werken we met het Noord Nederlands Orkest. Voor inclusieve programma's met New Dutch Connections. Voor circusactiviteiten werken we samen met de Circuscoalitie en TENT. Voor nieuw regionaal popaanbod met de Popfabryk. En voor film werken we samen met het Noordelijk Filmfestival.

Sowieso keren veel makers regelmatig op onze podia terug. Een langere relatie vinden we belangrijk voor de ontwikkeling van de artiest en voor de opbouw van het publiek. We onderzoeken of seriebespeling of herhaalbezoeken van sommige voorstellingen bijdragen aan een vergroting van de publieke belangstelling.

Daarnaast treedt De Lawei regelmatig op als residentiehuis. Makers kunnen bij ons repeteren en monteren. Vooral in de zomermaanden zetten we onze deuren open. De focus ligt op visueel aanbod van jonge makers en op makers uit het Noorden.

FESTIVAL VAN OVERMORGEN: samen produceren Friese theaters

Samen met de Friese theaters gaan we produceren onder de werktitel Local Heroes. Dit doen we met makers uit Friesland (de local heroes) voor een publiek dat specifiek uit de regio komt (ook local heroes). We maken hier niet de zoveelste voorstelling voor het podium, maar onderzoeken écht samen (theaters, makers én publiek) naar wat er gemaakt moet worden (maatschappelijk, inclusief, zonder drempel). Anders gezegd:

regio-co-creatie. Dit gaat over kwaliteit, wederkerigheid, afhankelijkheid van elkaar (podium en maker), publieksgericht en duurzaamheid.

SAMENWERKING SIMMERDEIS EN DE LAWEI

In 2006 startte De Lawei in opdracht van de gemeente met de organisatie van een festival dat uitgroeide tot het succesvolle Simmerdeis, een jaarlijks terugkerend theater- en muziekfestival in de openlucht met een festivalhart in het Slingepark en vele locaties in zowel Drachten als in de nabijgelegen dorpen. 35.000 mensen - in alle leeftijdsgroepen - vinden de weg naar vier dagen verrassingen op straat, prachtige voorstellingen, concerten, kunst en gezelligheid.

Simmerdeis is een festival zonder drempels. Als er toch drempels blijken te zijn heeft Simmerdeis zich tot doel gesteld deze weg te nemen. Veel van het aanbod is gratis, er wordt samengewerkt met maatschappelijke organisaties om het festival voor zoveel mogelijk doelgroepen toegankelijk te maken. De opzet van het festivalterrein is open en gemakkelijk bereikbaar zodat 'even een kijkje komen nemen' kan. Het aanbod van Simmerdeis is breed en professioneel, maar er is ook volop ruimte voor talentontwikkeling, amateurproducties en activiteiten waaraan het publiek zelf kan meedoen.

Sinds 2020 is Simmerdeis verzelfstandigd en wordt het festival vanuit Stichting Simmerdeis georganiseerd, maar de warme band met De Lawei blijft bestaan. Wij hebben alle kennis om een festival professioneel te organiseren en we beschikken over medewerkers met vele jaren ervaring. Verder heeft De Lawei een enorm netwerk van collega-instellingen, beleidsmakers, cultuuraanbod, faciliterende bedrijven, et cetera, waarvan ook Stichting Simmerdeis gebruikmaakt. Samen kunnen we nog meer sturen op de kwaliteit die beide organisaties voorstaan. We willen allebei voor een zo breed mogelijk publiek en op een zo hoog mogelijk niveau cultuur stimuleren, makers ondersteunen en talent een podium bieden.

PARTICIPATIE EN PROJECTEN

De Lawei werkt ook als producent aan de relatie met 'de stad en haar ommeland', oftewel Drachten en de dorpen

in Smallerland. Daarbij draait het om vragen als welke oude verhalen er bestaan en welke nieuwe verhalen er ontstaan. Er is genoeg te produceren, want verhalen zijn er te over. Zo bracht Theo van Doesburg rond 1920 De Stijl naar Drachten. Verder kent het skûtsje van Drachten een rijke geschiedenis. Philips is er groot als werkgever én als innovatief bedrijf. Samen met andere bedrijven geven ze vorm aan het innovatiecluster.

Naast onze podiumpresentatiefunctie en de cultuur-educatie bieden we ook participatieprojecten in De Lawei, al dan niet georganiseerd in samenwerking met landelijke initiatieven.

ORCHESTRE PARTOUT

Orchestre Partout en Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) richten nieuwe muziekwerkplaatsen in. Dat gebeurt onder meer in het azc Drachten in samenwerking met lokale cultuurinstellingen, waaronder De Lawei. Jaarlijks wordt er een gezamenlijk familieconcert in De Lawei georganiseerd waarbij Orchestre Partout samenspeelt met een lokale muziekvereniging. Zo kunnen nog meer azc-bewoners toegang krijgen tot deze georganiseerde muziekactiviteiten, en dat kan zowel in het azc zelf als in locaties van partners in de omgeving.

NEW DUTCH CONNECTIONS

Bij NDC werkt men met ervaringsdeskundigen om de kloof tussen Nederlanders en Nieuwe Nederlanders te overbruggen. De Lawei wordt één van de samenwerkingspartners in het initiatief ToekomstAcademie. Door de ToekomstAcademie kunnen (ex-)vluchtelingen zich focussen op hun toekomst en daarin investeren met het doel hun sociale en economische zelfredzaamheid te versterken. NDC biedt leermodules in verschillende sectoren aan. In een periode van twaalf weken worden er wekelijks gastcolleges verzorgd door collega's binnen een bedrijf, of door verschillende leermeesters. Aan het eind van de module vindt er een feestelijk slotevenement plaats en ontvangen de deelnemers een certificaat. De Lawei ondersteunt, faciliteert en (co)produceert.

INZET GEBOUW

Produceren betekent in deze tijd van corona dat we anders met het gebouw moeten omgaan.

Repeteren en monteren kost tijd. Tegelijkertijd moeten onze programma's, evenementen en educatielessen ook kunnen doorgaan. We realiseren ons dat we vaker flexibel moeten schuiven met ruimtes en dat we anders kunnen omgaan met openingstijden, door bijvoorbeeld ook gebruik te maken van meer rustige periodes in de zomer (van 1 juni t/m half september.)

ARTISTIEK INHOUDELIJK NETWERKEN

Er zijn vier grote theaters in de drie Noordelijke provincies (naast De Lawei, De Harmonie in Leeuwarden, SPOT in Groningen, Theater De Kolk in Assen). In gezamenlijkheid voelen we de verantwoordelijkheid het kunstveld en het culturele veld te onderhouden en waar mogelijk te vernieuwen in deze regio.

Voor beeldende kunst zijn we een nauwe samenwerking aangegaan met Museum Dr8888, met Belvédère en met kunstopleidingen zoals Academie Minerva.

We ontwikkelen ons filmaanbod in samenwerking met de Verkadefabriek in Den Bosch, en we werken samen met het Noordelijk Filmfestival.

Voor podiumkunsten in de breedte participeren we in meerdere netwerken en samenwerkingen:

We participeren in Theater Inclusief. Dit is een initiatief van de BIS (basisinfrastructuur) theatergezelschappen voor volwassenen en de zogenaamde 'standplaatstheaters' waar De Lawei ook toe behoort.

We zitten regelmatig met dezelfde BIS theatergezelschappen om tafel om met elkaar te praten over artistieke inhoud, publiek en beleid. Samen met De Harmonie en SPOT presenteren we een uitgebreid toneelprogramma.

We stemmen aanbod af met het Noord Nederlands Orkest, niet alleen voor de symfonische concerten, maar ook voor educatie- en randprogramma's.

Een vijftiengestigtal theaters in het land van vergelijkbare grootte wisselt vier keer per jaar van gedachten over het toekomstige podiumaanbod.

Friese theaters wisselen informatie met elkaar uit. De vier gesubsidieerde cultuurinstellingen van Smallerland (Poppodium Iduna, Bibliotheek

Drachten en Museum Dr8888 plus De Lawei) streven naar een goede jaarplanning voor de inwoners in de regio.

We volgen jonge makers uit de regio met o.a. Welcome to The Village, Explore the North, Theatergezelschap Tryater, Oerol, Meeuw | JTS en Popfabryk. Met deze partners hebben we regelmatig overleg over verbetering van de infrastructuur voor makers. Dit bespreken we bovendien ook met Provincie Fryslân.

Samen met Posthuis Theater presenteren we klassieke muziek/opera en dans. We streven naar een groot programma met veel unieke namen en we doen voor elkaar de publiciteit en kaartverkoop.

Samen met ruim dertig theaters zijn we actief betrokken bij Stichting Raamwerk om internationaal aanbod te scouten en in Nederland te presenteren. Voor ons zijn de uitgangspunten in de keuze van het aanbod dat het verrassend is, dat het niet in Nederland gemaakt wordt en/of dat het een andere blik op de wereld biedt.

zakelijk te gast in De Lawei

We onderhouden uitstekende contacten met diverse organisaties, met het verenigingsleven en het MKB in Drachten en omgeving. Ook met het bedrijfsleven werken we graag samen, bijvoorbeeld op het gebied van innovatie. We zijn proactief in het organiseren en programmeren van interessante evenementen voor leidinggevend en medewerkers. Dat kunnen lezingen zijn, theatercolleges, energizers, bedrijfspresentaties en netwerk-bijeenkomsten.

Vaak lopen we voor de troepen uit. Altijd zijn we een goede gesprekspartner voor nieuwe initiatieven waarmee we graag onze kennis delen. Onze locatie heeft heel veel te bieden, kleine en grote ruimtes, technische faciliteiten, een café en een restaurant. Ook hebben we unieke ruimtes: theaterzalen, een filmzaal en een expositieruimte voor beeldende kunst waar ook bijvoorbeeld ontvangsten of diners kunnen plaatsvinden. Bovendien zijn we zelf heel goed in het organiseren van evenementen met aanbod, presentatoren, lekker eten, crowdmanaging en ontvangst.

In De Lawei is volop ruimte voor derden. Van amateurvereniging tot ondernemer, school of ziekenhuis. Wij hebben ruimtes, faciliteiten en kennis om vergaderingen, jaarbijeenkomsten, feesten en vieringen, voorstellingen, congressen, seminars, cursussen, markten, borrels en diners te organiseren, en dat kan ook in opdracht.

We onderscheiden vier vormen van verhuur:

1. Cultureel Professioneel

Het gaat hier om aanbod van professionele makers die niet opgenomen wordt in onze eigen programmering. Gezelschappen (vaak grote orkesten) huren de zaal en tegen betaling dragen wij zorg voor alles wat voor een mooie avond uit van belang is. Dat strekt zich uit van publieksbegeleiding en horeca tot technische opbouw van het evenement.

vergaderingen, presentaties, informatiemarkten en feesten. Voor non-profit organisaties uit dit segment hanteren we een gereduceerd tarief.

tegen betaling dragen wij zorg voor alles wat voor een mooie avond uit van belang is

We weten dat traditionele stichtingen en verenigingen het lastig hebben. Het vinden van nieuwe leden is moeilijk en trouwe leden vergrijzen en vallen af. Corona versnelt en versterkt dit proces. Daardoor komt er minder contributie binnen en is er dus minder geld om iets te organiseren. Samen met deze sector pakken we de handschoen op om te onderzoeken hoe we ook voor deze groepen evenementen kunnen blijven organiseren.

2. Cultureel Amateur & Sociaal Maatschappelijk

Podiumaanbod dat door amateurs wordt verzorgd kan gebruikmaken van onze faciliteiten. Ook voor dat aanbod organiseren we voor het toegestroomde publiek een goede avond uit. Verder worden ook concoursen, het korenfestival en verhalenwedstrijden door ons gefaciliteerd. Sociaal maatschappelijke organisaties kunnen gebruikmaken van onze faciliteiten voor hun

3. Cursusruimtes

We beschikken over geschikte ruimtes voor cultuureducatie. Dat strekt zich uit van privé vioollessen tot groeps- onderwijs voor schilderen, dans en theater. Vakdocenten kunnen deze ruimtes voor gereduceerd tarief huren om daarin hun eigen lespraktijk te organiseren. Wij faciliteren en helpen bij de communicatie voor het vinden van cursisten.

4. Zakelijke markt

Onder deze noemer vallen de personeelsverenigingen, symposia, congressen, bedrijfsfeesten, et cetera.

Het is onze ambitie om deze tak stevig uit te breiden. Dat doen we door de markt te vergroten met behulp van acquisitie, door uitbreiding van onze kennis, door het verkennen van de markt, door deelname aan bedrijfsmarkten en door te netwerken.

Voor ons is het bedrijfsleven een belangrijk anker. De medewerkers zijn onze bezoekers, de innovaties zijn inspirerend en helpen ons ook verder. De komende jaren willen we volop investeren in een goede samenwerking. We nemen deel aan belangrijke netwerken en bieden deze netwerken een professionele locatie. Het bedrijfsleven in Smallingerland heeft een streepje voor.

HYBRIDE PRODUCTEN

We hebben kennis op het gebied van audiovisuele media en softwareprogramma's voor het maken van opnames en live uitzendingen. Deze zijn inzetbaar voor de zakelijke markt (vergaderingen, webinars en presentaties) en educatie (onlinelessen en workshops). We bouwen gemakkelijk studio's en beschikken over een uitgebreid netwerk van specialisten voor regie, camera en productie. Ook zonder lockdown zien we een grote meerwaarde voor hybride vormen van presentatie (de combinatie van live en stream). Het bereik is vele malen groter. Ook mensen die niet de mogelijkheid hebben, om live aanwezig te kunnen zijn, kunnen toch meedoen aan een vergadering, aan een conferentie of aan lessen.

AMBITIES ZAKELIJKE MARKT

Lokaal: Meer business clubs, trainingen/scholing, jubilea, personeelsfeesten;
Samenwerking met Merk Fryslan en zichtbaarheid op websites van de evenementenbranch.

Nationaal: Een trainingslocatie in centraal Noord-Nederland zijn, masterclasses en hybride aanbod. De Lawei zoekt meer samenwerking met andere Noordelijke theaterlocaties: om o.a. gezamenlijk hybride evenementen naar Noord-Nederland te halen.

Internationaal: het organiseren van vakbeurzen, congressen, online webinars in samenwerking met International Congress and Convention Association.

altijd talent

ontmoeting

van ontvangst tot borrel

We willen gastvrijheid én werkplezier op topniveau bieden met een efficiënte planning en een lean werkwijze. Om die reden hebben we ervoor gekozen om alles rondom de horeca en de publieksservice onder één afdeling te brengen. De komende jaren is onze inzet om de algehele organisatie 'op de vloer' tijdens voorstellingen en evenementen nog beter te stroomlijnen.

HORECA RONDOM CULTURELE PROGRAMMA'S EN ZAKELIJKE EVENEMENTEN

Rondom films, voorstellingen en exposities is er altijd horeca beschikbaar. Van koffie tot een uitgebreide borrelplank. We bieden meerdere arrangementen, voor, tijdens en na de voorstelling.

Voor de bijeenkomst van de zakelijke markt, van vergadering tot congres en bedrijfsfeest organiseren we het volledige horeca-arrangement.

HOPPER & RESTAURANT: DUURZAME KEUKEN

De Lawei heeft een eigen theatercafé dat bijna dagelijks geopend is voor lunch, diner en borrel. Het is dé plek waar publiek en makers elkaar ontmoeten. In het café organiseren we regelmatig optredens van regionale bands, stand-up comedy en klassieke lunchconcerten.

Rond ons programma-aanbod verzorgen we zowel in Hopper als in ons restaurant diners, buffetten, high teas, borrels, lunches voor een compleet avondje uit. We doen dat met een gunstige prijsstelling en aantrekkelijke arrangementen zoals bijvoorbeeld Film+lunch, Voorstelling+diner en themadiners bij specifieke titels of onderwerpen. Maar ook zonder programma is het publiek van harte welkom. We werken met een duurzaam concept met lokale producten, vaak biologisch, vlees en vis van kwaliteit met altijd vegetarische en veganistische alternatieven. De kaart wisselt maandelijks en is onderscheidend ten opzichte van het aanbod in Drachten.

PUBLIEKSSERVICE

Onder publieksservice vallen:

- 1 | de (online) kaartverkoop
- 2 | de ontvangst van bezoekers, artiesten en hun crew, zakelijke gasten, docenten en cursisten
- 3 | de receptie (de communicatielijn met de interne organisatie).

De afdeling publieksservice bestaat uit een goede mix van allround medewerkers en specialisten. Zowel het werk in de backoffice (meer administratief) als in de frontoffice is in deze afdeling samengebracht.

Er wordt gemakkelijk tussen de verschillende werkzaamheden geschakeld. We vinden het uit oogpunt van gastvrijheid van belang dat onze gasten zo persoonlijk mogelijk worden benaderd. Om dat goed te kunnen doen, is het belangrijk om alle processen achter het werk zo efficiënt mogelijk digitaal te organiseren. We zijn daarom overgegaan op een nieuw kaartverkoopsysteem dat voor de gast makkelijker is en dat voor de medewerkers veel beter communiceert met alle andere systemen waar we gebruik van (gaan) maken. De komende jaren zullen we ons digitaal blijven ontwikkelen, zonder het persoonlijke contact met onze gasten uit het oog te verliezen.

Om de toegankelijkheid van De Lawei te verbeteren, werken we samen met focusgroepen

TOEGANKELIJKHEID & FOCUSGROEPEN

Om de toegankelijkheid van De Lawei te verbeteren, werken we samen met focusgroepen. Afgelopen jaren hebben we al veel stappen gezet om ons gebouw en de ontvangst gebruiksvriendelijker te maken en beter toegankelijk voor mensen met een beperking. In deze focusgroepen blijven we in gesprek met diverse gebruikers die ons helpen onze routing, het comfort en de informatievoorziening te verbeteren. Samen met Nationale Vereniging de Zonnebloem hebben we ons gebouw geëvalueerd op toegankelijkheid.

— communicatie en marketing

Heldere communicatie is belangrijk. Bij de Lawei communiceren we vanuit de perceptie van het publiek, niet vanuit de maker. Dat betekent dat we zorgen voor goed leesbare teksten (rustige lay-out, begrijpelijke inhoud, niet te lange woorden en zinnen). Maar ook hebben we aandacht voor inclusief taalgebruik, waarbij we terugrijpen op 'Waarden voor een nieuwe Taal'. We doen ons uiterste best goed vindbaar te zijn, ook voor mensen met een fysieke, mentale, auditieve of visuele beperking. Informatie is te vinden via brochures, websites (met chatfunctie), flyers en folders, beeldschermen in de publieksruimtes, servicemails en persoonsgerichte informatie. Verder communiceren we via sociale media. Natuurlijk helpen we mensen die minder gemakkelijk via de digitale weg een kaartje kunnen kopen.

Ook tijdens voorstellingen, concerten en films streven we naar toegankelijkheid door inzet van extra middelen om datgene wat gepresenteerd wordt goed te kunnen volgen. Dat gebeurt bijvoorbeeld met gebruikmaking van een geluidssysteem voor gehoorapparaten, door projectie van boventiteling of soms door het inzetten van een tolk. Ook in de vormgeving werken we met een heldere, herkenbare huisstijl.

PUBLIEKSBEREIK

Onze ambities zijn:

- Het streven naar meer bezoekers
 - de zaalgemiddelden moeten omhoog;
 - Ander aanbod voor een ander publiek;
- Meer ruimte voor de regio (o.a. amateurs), schoolmusicals, regionale popbandjes; Een betere mix binnen het gehele publieksbereik;
- Het juiste publiek voor het juiste aanbod (niet al het aanbod trekt grote publieksgroepen aan).

PUBLIEKSONDERZOEK

We doen via de aftersales-mail publieksonderzoek gericht op onze gastvrijheid. Natuurlijk moet onze service optimaal zijn, maar we horen ook graag welke impact een activiteit op de deelnemer of bezoeker heeft gehad. We houden goed bij waar onze bezoekers vandaan komen (spreiding), analyseren de interesse voor bepaalde genres (Werkt het nog?) en volgen nauwgezet het aandeel van bezoekers dat via de kassa of via de digitale weg kaarten koopt. Voor beide groepen streven we naar een zo goed mogelijke dienstverlening.

Het afgelopen jaar hebben we deelgenomen aan Proeftuin Nieuw Publiek, een groot publieksonderzoek georganiseerd door de Rijksuniversiteit Groningen en Stichting Kunst & Cultuur Drenthe

naar de zogenaamde niet-bezoeker in de drie noordelijke provincies. Via die weg hebben we eerst bekeken aan welke bezoekersprofielen ons bezoek voldoet door middel van nauwgezet postcodeonderzoek om vervolgens in de komende jaren te kunnen onderzoeken hoe we publiek met een ander publieksprofiel beter kunnen bedienen. Met deze nieuw verkregen kennis willen we in de komende jaren werken aan het versterken van de beleving van bezoekers en aan de impact die we maken. De vraag die daarbij beantwoord dient te worden is hoe we ons aanbod en werk nog beter met de inwoners van de regio kunnen verbinden.

JEUGD EN JONGEREN

De Lawei heeft een trouw publiek, maar we zijn altijd op zoek naar nieuw publiek. Er komen altijd weer nieuwe kinderen en jongeren bij. Daarom investeren we zowel via educatie als participatie veel in deze groep. Bezoek aan film en podiumkunsten maken we gemakkelijk met een Jongerenpas (last minute voor een tientje naar een voorstelling als die niet is uitverkocht). Sowieso houden we de entreprijzen voor jeugd- en jongerenvoorstellingen en films laag.

THEATERKIJKERS

De Theaterkijkers bestaat uit een groep jongeren tussen de vijftien en vijfentwintig jaar die op uitnodiging van De Lawei een selectie van voorstellingen bezoekt met een vrijkaart. Rondom de voorstelling wordt

er een verdiepingsprogramma aangeboden. De jongeren reflecteren met ons op hun ervaringen naar aanleiding van de betreffende voorstellingen, hun verblijf in De Lawei en onze communicatie. Deze informatie biedt ons inzicht in wat er voor deze doelgroep te verbeteren valt.

BEELDENE KUNST-KIJKERS

Om ook de gemiddelde leeftijd van onze trouwe bezoekers bij exposities te verlagen, organiseren we regelmatig specifieke rondleidingen en workshops gericht om jongeren.

NIEUWE INWONERS

Nieuwe inwoners van Smallingerland krijgen via de gemeente de zogenaamde Groenekaart. Met deze kaart kunnen ze kennismaken met allerlei activiteiten die in de gemeente georganiseerd worden. Onder andere met die in De Lawei. Wij verwelkomen nieuw publiek met alle egards.

Ambassadeurs zijn enorm belangrijk voor alle bezoekersgroepen.

AMBASSADEURS

Ambassadeurs zijn enorm belangrijk voor alle bezoekersgroepen. Zij vertellen ons hun verhaal, omdat ze enthousiast zijn, geïnteresseerd en verrast zijn. Ambassadeurs onder jongeren en veelgebruikers hebben we al, maar we werken verder aan het betrekken van nóg meer mensen met een groot hart voor de kunsten. Ook ons eigen personeel is ambassadeur van onze organisatie. Dat betekent dat we ook intern zorgen voor een goede verbinding en communicatie.

VRIENDEN VAN, EN NALATENSCHAPPEN

We hebben een nieuw kaartverkoopsysteem met veel betere mogelijkheden om bezoekers echt persoonlijk te kunnen benaderen. De komende jaren ontwikkelen we meer loyalty-programma's. Via deze weg bouwen

we verder aan onze verbinding met trouwe bezoekers en vrienden met een groot hart voor cultuur. Hierdoor kunnen we betere programma's bieden die nauwer bij de wensen van het publiek aansluiten. Ook kunnen we onze verdienkans door meer bezoek vergroten. Verder genereren we geld uit sponsoring en nalatenschappen. De Lawei heeft een ANBI-status.

VEELGEBRUIKERS

Mensen die veel naar De Lawei komen, laten we profiteren van aanbiedingen. Sowieso trakteren we deze veelgebruikers vaak op een extra voorstelling. Maar we bieden ook een Kleinezaalkaart en een Filmkaart waarmee kortingen kunnen worden verkregen. Het belangrijkste effect van deze kaarten is dat er een netwerk is ontstaan van bezoekers die graag avontuurlijk aanbod zien.

ACQUISITIE

Onze communicatie is niet alleen gericht op ons geprogrammeerde en zelfgeproduceerde aanbod en haar bezoekers. Ook de acquisitie voor de afdeling evenementen wordt met communicatiemiddelen ondersteund. Bovendien bezoeken we netwerken, congressen en beurzen om De Lawei een grotere bekendheid te geven.

altijd ontdekken

de organisatie en haar wereld

Per 10 mei 2005 is Schouwburg De Lawei een stichting met een directeur/bestuurder en een raad van toezicht. Zij besturen en houden toezicht volgens de Governance Code Cultuur.

De Governance Code Cultuur biedt een normatief kader en praktische handvaten voor goed bestuur en toezicht van De Lawei. Governance gaat over het besturen en de continuïteit van onze organisatie. Daarnaast speelt governance een belangrijke rol in het vertrouwen en de legitimiteit die de De Lawei in de buitenwereld geniet bij diverse stakeholders.

Daarnaast onderschrijven we de Fair Practice Code. Dat betekent dat we ernaar streven te werken vanuit solidariteit, diversiteit, transparantie, duurzaamheid en vertrouwen. Zowel binnen ons huis als in samenwerking met partners. We evalueren de verschillende processen regelmatig.

Ook onderschrijven we de Code Diversiteit & Inclusie. We doen dit langs de lijn van de zogenaamde vier p's: personeel, programma, publiek en partners. We hebben een vijfde p toegevoegd, de p van 'persoonlijk'. Met trainingen, workshops en gesprekken bevragen we onszelf en onze collega's.

We hebben ons aangesloten bij Charter Diversiteit in bedrijf: hiermee laten we zien dat we naar meer diversiteit en inclusie op de werkvloer streven.

We onderschrijven de Inclusie-agenda van de gemeente Smallingerland.

vijf p's: personeel, programma, publiek, partners en persoonlijk

PERSONEEL EN ORGANISATIE

ambitie: organisatie (productioneel) versterken

De ontwikkeling van meer hybride producten, contextprogramma's en programma's op locatie die specifiek door ons gemaakt worden, vraagt om nieuwe kennis en vaardigheden in onze organisatie. Vanwege de grotere artistieke impact zal de deskundigheid over en de aansturing van de verschillende processen versterkt moeten worden.

Meer diversiteit in het aanbod en in het publieksbereik vraagt bovendien ook om een meer diverse organisatie. We willen ook in ons personeelsbestand een

goede afspiegeling zijn van de omgeving waarin we opereren.

Versterking van de organisatie inzake productiecapaciteit is nodig om handen en voeten te geven aan de vaak complexe projecten, in het bijzonder die op locatie. De artistiek inhoudelijke ambitie zal verder toenemen. Daar hoort een passende organisatie bij. De 'span of control' is al groot en zal alleen maar toenemen door veel complexe projecten. Door meer 'de boer op te gaan' en op te halen wat onze maatschappelijke waarde kan en zou moeten zijn is een wendbare organisatie nodig.

VASTE KERN, FLEXIBELE SCHIL

We werken in beginsel met een vaste kern en een flexibele schil. Door invoering van de WAB staat de flexibele schil echter onder druk; met name in de horeca zullen we moeten onderzoeken hoe deze seizoen gerelateerde arbeid aantrekkelijk wordt houden. Vooral in de horeca wordt er gedurende het theaterseizoen opgeschaald, en in de zomer afgeschaald. Op andere

plekken in de organisatie is ervoor gekozen meer voor de vaste kern te kiezen. Dit komt de cohesie van de organisatie ten goede en werkt uiteindelijk meer efficiënt, want we hoeven dan niet steeds opnieuw mensen in te werken. Ook de wensen van collega's en onze overtuiging van het belang van een eerlijke vergoeding (fair practice) hebben bijgedragen aan deze aanpak. Het resultaat is dat we een grafisch vormgever en productiemedewerker hebben opgenomen in de vaste kern. Een andere reden om op sommige plekken meer vastigheid te bieden, is de krapte op de arbeidsmarkt. We zien niet graag collega's vertrekken die moeilijk te vervangen zijn. In de coronaperiode zien we dat steeds vaker. Mensen kiezen voor een ander werkveld met meer zekerheid.

WETTELIJKE REGELGEVING

Maatschappelijke ontwikkelingen als regelgeving (arbeidsomstandigheden en veiligheid), maar ook wetgeving (WWZ, Wet verbetering poortwachter, et cetera), worden nauwlettend gevolgd en toegepast. Ook biedt De Lawei actief mogelijkheden aan werknemers met een afstand tot de arbeidsmarkt (participatiewet). We bieden werkervaringsplaatsen binnen re-integratie trajecten en we verzorgen als erkend leerbedrijf jaarlijks meer dan twintig stageplaatsen.

De Lawei is vanaf 1 januari 2003 aangesloten bij de cao Nederlandse Podia. De bij deze cao vereiste OR is gewaardeerd overlegpartner van de directie.

EEN LANG LEVEN, OOK IN DE DIGITALE WERELD

Onze medewerkers worden geselecteerd op lerend vermogen, flexibiliteit en creativiteit. Scholing wordt aangemoedigd. Daarnaast volgen we vakgerelateerde bijspijkertrainingen: denk aan theatertechniek, trekkenwand, led, video, lcd, et cetera.

Jaarlijks vinden er BHV herhalingscursussen plaats en worden ontruimingsoefeningen gehouden. De eigen risico-inventaris en het daarbij horende plan van aanpak worden regelmatig geëvalueerd en geactualiseerd.

De coronaperiode is gebruikt om te leren streamen inclusief werken met audiovisuele media, digitale platforms en online communicatie met publiek en gebruiker.

De medewerkers zijn bijgeschoold om thuis te kunnen werken in tijden van pandemie met ZOOM, Teams en Office 365. Naast deze stappen zijn er keuzes voor andere pakketten gemaakt en zitten we volop in de implementatie van de systemen. Door pakketten waarmee we al werken en de nieuwe te gaan koppelen, verwachten we de interne communicatie sterk te verbeteren.

De digitalisering gaat verder dan intern alleen. We hebben ook koppelingen met Ticketworks (voor marketing doeleinden), Peppered (website voor de kaartverkoop en laatste informatie), DIP (een analyse- en administratietool die zorgt voor meer inzicht en gestroomlijnde processen binnen de podiumkunsten).

NIEUWE COLLEGA'S

De arbeidsmarkt is krap en de theater-cao, met name het salarisgebouw, is niet voor iedereen aantrekkelijk. Met een reparatie in de salaristabel in verband met de Wet minimumloon, de indexering van de lonen in 2022 en 2023 en een opslag van het uurtarief voor zzp'ers is een eerste stap gemaakt in het dichten van het gat met profit-organisaties.

Om ook in de huidige marktomstandigheden als werkgever aantrekkelijk te blijven worden andere looncomponenten verder onderzocht door de werkgeversorganisatie.

Naast de gespannen arbeidsmarkt zien we dat specifieke kennis (bijvoorbeeld marketing) veelal van buiten de regio moet worden gehaald. Dat betekent dat ook de overige arbeidsvoorwaarden voldoende moeten aansluiten bij de persoonlijke omstandigheden. Zo biedt De Lawei flexibiliteit in haar werktijden en is er geïnvesteerd in mobiele (thuis-) werkplekken en bestaat er een thuiswerkregeling.

De parttimebanen en opdrachten die we veelal bieden sluiten onvoldoende aan bij de levensbehoefte van onze jonge medewerkers. De Lawei spant zich daarom in om huidige en nieuwe functies op te rekken naar een acceptabel en leefbaar minimaal aantal uren.

Voor de werving van nieuwe medewerkers zullen we actiever de boer op moeten. Hierbij valt te denken aan samenwerking met andere partijen, deelname aan arbeidsmarkten, zichtbaarheid bij nieuwe doelgroepen, bedrijfspresentaties. Het streven is een personeelsbestand dat de diversiteit van de omgeving goed representeert.

Er zal stevig geïnvesteerd moeten worden in de opleiding en training van toekomstige collega's. Stagiairs vinden bij ons altijd al een goede plek, maar we nemen onze verantwoordelijkheid om high potentials na hun opleiding direct verder te helpen bij hun ontwikkeling. Vooral specialistische medewerkers zijn lastig te vinden. We onderzoeken samen met de andere noordelijke cultuurinstellingen of er een netwerk kan worden gecreëerd waardoor mensen direct bij aanvang van hun werk goed begeleidt kunnen worden en voldoende uren te kunnen werken opdat ze kunnen voorzien in hun eigen levensonderhoud.

In dit verband worden er ook nauwe contacten onderhouden met het mbo om ervoor te zorgen dat de aansluiting tussen school en praktijk beter verloopt.

Investeren doen we ook binnen het bestaande team door middel van scholing en job carving (het anders indelen van bestaand werk) of het aanbieden van andere mogelijkheden.

DUURZAAMHEID IN DE LAWEI

Duurzaamheid is één van onze vier kernthema's (met diversiteit & inclusie en toegankelijkheid). De afgelopen jaren is het denken over hoe iets duurzamer georganiseerd kan worden en het daadwerkelijk uitvoeren ervan in het DNA van onze medewerkers verankerd. Er zijn zonnepanelen en een warmtepomp geplaatst, er wordt zoveel mogelijk ledverlichting gebruikt, er staan vegetarische en veganistische fairtrade maaltijden op de kaart in Hopper. Ook is er een eigen champignonkwekerij op koffieprut en we maken zoveel mogelijk gebruik van fairtrade producten

en van natuurlijke schoonmaakmiddelen. Het waterverbruik wordt gereduceerd, er wordt afval gescheiden. Het zijn enkele van de vele zaken die we uitvoeren die gericht zijn op duurzaamheid. Al deze acties en maatregelen hebben geleid tot het verkrijgen van de Gouden waardering van Green Key. Daar zijn we trots op.

STAKEHOLDERS

Onze belangrijkste stakeholder is de gemeente Smallingerland. We hebben regelmatig overleg over onze plannen en ambities en die van de gemeente. De plannen worden naast elkaar gelegd en op elkaar afgestemd. Ieder jaar verantwoorden we onze plannen met een inhoudelijk jaarverslag, een financieel verslag en een activiteitenoverzicht.

Gemeente Smallingerland heeft in het voorjaar van 2022 haar nieuwe cultuurvisie Cultuur is (g)een eiland gepubliceerd. Deze visie, die in nauwe samenwerking met het culturele veld tot stand is gekomen, bevat net als de vorige editie de kernwaarden openbare ruimte, participatie, talentontwikkeling, maatschappelijke doelen, experimenteren, erfgoed en innovatie. We herkennen veel overeenkomsten met onze eigen ambities en beleid. We voelen ons één met het culturele ecosysteem van Smallingerland, waartoe naast de grotere instellingen ook particuliere initiatieven, kunstenaars, bedrijven in de creatieve sector, onderwijsinstellingen en vrijwilligersorganisaties op het gebied van cultuur en erfgoed behoren. Sterker nog, we voelen als een van de vier gesubsidieerde instellingen extra verantwoordelijkheid voor dit systeem en zullen ons dan ook graag inzetten voor het bevorderen van de samenhang.

De focus van de gemeente ligt in de komende jaren op het ondersteunen en entameren van de dynamiek, op onderlinge versterking binnen de culturele sector en op versterking van de samenhang tussen cultuur en andere domeinen. Wij juichen de keuze voor dynamiek en de verbinding met andere sectoren toe. Wij zijn overtuigd van het nut van innovatie door ad hoc projecten. Er moet ruimte zijn om te 'spelen', om 'dwars' te mogen zijn.

Waar we ook blij mee zijn is dat de nota oog heeft voor de sterke cultuurtraditie en lange lijnen in Smallingerland. Dat er behalve dynamiek ook behoefte is aan

stabiliteit. Er wordt de komende jaren doorgewerkt aan een consistente inhoudelijke koers, de basis vanuit de vorige nota. Om visie en beleid stevig te verankeren, breed voelbaar te maken en door te laten werken in andere beleidsdoelen van de gemeente is een lange adem nodig.

Het voorstel om de afspraken tussen gemeente en organisaties door te ontwikkelen naar impactafspraken ondersteunen we. Dit vraagt wel investeren in verdiepende gesprekken met heldere afspraken, verwachtingen en voorwaarden zowel voor gemeente als instellingen en initiatiefnemers.

Ook Provincie Fryslân is belangrijk voor ons. De provincie is o.a. subsidiënt van Simmerdeis en er lopen tal van trajecten op het gebied van cultuureducatie en talentontwikkeling.

Naast overheden hebben we een goede samenwerking met de gesubsidieerde cultuurinstellingen van gemeente Smalingerland: Poppodium Iduna, Bibliotheek Drachten en Museum Dr8888 (dit overleg noemen we DOCS). Samen organiseren we de Karavaan, bundelen we krachten op beleidsniveau en informeren we in gezamenlijkheid de raad en B&W.

Als leidraad gebruiken we de acht krachten van Drachten:

- 1 | economische waarde
- 2 | verbindende waarde (sociale cohesie)
- 3 | educatieve waarde
- 4 | autonome en belevingswaarde
- 5 | collectiewaarde
- 6 | gezondheidswaarde
- 7 | duurzaamheidswaarde (energietransitie)
- 8 | Friese cultuur

Ook voeren we een gezamenlijk marketingoverleg onder de vlag: Dwars door Drachten en dorpen. De doelstelling hiervan is om door middel van gezamenlijke promotie de cultuur naar mensen toe te brengen en zo een verbinding met dorpen

en wijken tot stand te brengen. Samen houden we het brede cultuurvuur levend, bieden we diverse makers een podium en helpen high potentials aan een baan.

Ook voeren we een gezamenlijk marketingoverleg onder de vlag: Dwars door Drachten en dorpen.

In Smalingerland hebben we een goed contact met zakelijke partners en ha&ie (de ondernemersvereniging.) Vanwege onze educatieve inzet zitten we regelmatig met directies en docenten om de tafel om van gedachten te wisselen. We organiseren bovendien netwerkbijeenkomsten opdat de scholen ook elkaar kunnen ontmoeten.

altijd verrassend

huishoudboekje

Ook voor de komende periode handhaaft De Lawei de financiële taakstelling voor de programmering die de organisatie zich ten doel heeft gesteld om binnen de programmering jaarlijks minimaal per saldo op nul uit te komen. Dit wil zeggen dat de kosten van de voorstellingen gedekt worden door de inkomsten uit de kaartverkoop. De Lawei kiest ervoor om positieve saldi op de programmering te investeren in haar kerntaak, namelijk: het op een zo hoog mogelijk kwaliteitsniveau aanbieden van een breed scala aan kunstuitingen - met name podiumkunsten - aan de bevolking van Smallingerland en haar omgeving. De overige activiteiten zoals de horeca en verhuur dragen bij aan de exploitatie. We willen de bijdrage uit de verhuur en de horeca consolideren en daar waar mogelijk vergroten.

GEDEGEN FINANCIËEL BEHEER

De Lawei hanteert een risicoreserve van 15% van het balanstotaal. Jaarlijks wordt er een activiteitencontract afgesloten met de gemeente Smallingerland. Tot 2015 bedroeg de jaarlijkse subsidie ongeveer een derde van de inkomsten. Met ingang van het seizoen 2015-2016 heeft De Lawei de opdracht voor cultuureducatie gekregen en het daarbij horende budget. Daarmee bedraagt de subsidie vanaf dat moment ongeveer de helft van de omzet. De Lawei streeft ernaar een meerjarig contract met de gemeente af te sluiten.

De gemeente Smallingerland neemt een grote verantwoordelijkheid voor het culturele leven door het verstrekken van een subsidie aan De Lawei. Het is aan De Lawei om door goed cultureel ondernemerschap zijn bestaansrecht te bewijzen. De komende jaren blijven we met de gemeente in gesprek over meerjarige subsidieafspraken om te voorkomen dat onze ambities bijvoorbeeld door bezuinigingen onder druk kunnen komen te staan.

PRIJSBELEID

De Lawei voert een actief en strak beleid om kosten te beheersen en om inkomsten te genereren. Daardoor houden we de toegangsprijzen op een aanvaardbaar niveau, opdat ons theater toegankelijk is en blijft. Hierbij ontkomen we niet aan prijsdifferentiatie. Grote artiesten die hun sporen hebben verdiend trekken veel publiek dat bereid is om een relatief duur kaartje te kopen. De inkomsten die hiermee worden verdiend, moeten niet alleen terugvloeien naar de artiest, die ten slotte gebruikt maakt van de Nederlandse gesubsidieerde infrastructuur, maar ook naar het theater zelf. De extra inkomsten voor het theater uit kaartverkoop, maar

zeker ook de bijbehorende horecaomzet, worden gebruikt om vernieuwend aanbod betaalbaar te houden. De relatief goedkope Kleinezaalkaart is een voorbeeld dat al wordt toegepast in De Lawei.

Ook binnen de horeca van De Lawei wordt dit beleid gevoerd. Er wordt gewerkt met commercieel gangbare tarieven, maar er is een betaalbaar, breed en divers assortiment verkrijgbaar.

MEERJARENRAMING

De Lawei is een theater en de podiumkunsten zijn en blijven de belangrijkste bron van inkomsten, maar er wordt naast cultuureducatie, film en beeldende kunst ook doorontwikkeld op het gebied van onze commerciële activiteiten. Daar wordt een groei voorzien in de inkomsten door horeca en verhuur. Met de ambitie om PEP verder uit te breiden met meer eigen producties zal ook deze afdeling een grotere bijdrage gaan leveren aan de totale omzet. Hoewel de film een kleine bijdrage levert aan de omzet, draagt zij wel sterk bij aan de continuïteit van activiteiten in De Lawei.

Subsidies van met name de gemeente leveren ons het fundament en zullen onontbeerlijk blijven voor het in stand houden van de culturele ambities van De Lawei en de gemeente. Wel blijft het ons streven om voor elke euro subsidie een zo groot mogelijke impact te leveren. Het verder verhogen van onze cultiplier, totale omzet gerelateerd aan de subsidies, is hierbij een concreet doel.

Met de voorgenomen uitbreiding van de activiteiten in PEP zal er stevig geïnvesteerd moeten worden in onze mensen. Meer (tijdelijke) medewerkers zullen worden ingezet op nieuwe projecten. Ook zal

De Lawei moeten investeren in het aantrekken van hooggekwalificeerde medewerkers hetgeen zal leiden tot hogere personeelskosten.

2030 DE LAWEI CO2 NEUTRAAL

De transitie van grootverbruiker van fossiele brandstoffen naar een CO2-neutrale Lawei is in 2014 ingezet. Als grote schouwburg in de regio is De Lawei (in)direct verantwoordelijk voor een forse CO2 uitstoot. En hoewel er in de afgelopen jaren al een enorme slag gemaakt is in het terugdringen van fossiel energiegebruik, gebruikt De Lawei nu nog ongeveer 100.000m3 aan gas. Dat is gelijk aan het gebruik van 80 huishoudens. Aan stroom is dat zelfs 250 huishoudens. Deze stroom bestaat overigens wel al jaren alleen uit opgewekte energie uit Nederlandse bronnen en er liggen bijna 800 zonnepanelen op het dak, maar er valt dus nog veel te verbeteren.

De afgelopen jaren zijn de resultaten van de transitie bemoedigend geweest en het verkrijgen van een Green Key Goud certificering is een flinke opsteker, maar er moeten nog veel stappen gezet worden om De Lawei CO2-neutraal te krijgen. De ambitie is in de komende tien jaar CO2-neutraal te worden en dat is een geweldige en inspirerende uitdaging.

De meeste CO2-uitstoot van De Lawei wordt veroorzaakt doordat het water voor verwarming en douches met gas wordt verwarmd. Ten tweede wordt de uitstoot veroorzaakt door het gebruik van elektriciteit voor o.a. verlichting, koken en installaties

Ook het verbruik en transport van voedingsmiddelen en materialen kost energie, net als de energie die het medewerkers en gasten kost om naar ons toe te komen en weer naar huis te gaan.

Iedereen kent de Europese ambitie om in 2050 CO2 neutraal te zijn, maar wij leggen de lat een flink stuk hoger. Wij streven ernaar om dit al in 2030 gerealiseerd te hebben. Om dit zeer ambitieuze doel te halen, moeten we zo snel mogelijk aan de slag met een realistisch stappenplan. Het bestaande Green Key-team zal dit project als speerpunt opnemen in haar plannen.

Om tot een CO2-neutrale Lawei te komen moet er allereerst een nulmeting van de huidige footprint worden gemaakt, gevolgd door een plan om nog meer CO2 uitstoot te reduceren. Tot het moment waarop De Lawei zelfstandig CO2-neutraal is, zal er worden geïnvesteerd in compensatie van de uitstoot.

Deze ambitie moet gefinancierd worden uit de jaarlijkse begroting, de onderhoudsvoorziening aangevuld met eventuele duurzaamheidssubsidies. Ook de mogelijkheid van publieke financiering met behulp van de ANBI-regeling wordt onderzocht.

PROJECTBEGROTING

De komende jaren zal De Lawei het aanbod aan (locatie) projecten verder gaan uitbreiden. Deze brengen altijd bepaalde risico's met zich mee. De afhankelijkheid van bijvoorbeeld weersomstandigheden (op locaties buiten) of andere minder beheersbare invloeden is groot. De afgelopen jaren hebben we een aantal succesvolle producties gedraaid en de winsten hiervan zijn in een bestemmingsreserve geplaatst. Eventuele verliezen van projecten zullen worden gedekt vanuit deze reserve en het totaal uitstaande risico mag nooit meer bedragen dan deze reserve.

ALTERNATIEVE INKOMSTENBRONNEN

De financiële sponsoring door het bedrijfsleven is in de wereld van fondsenwerving sterk op zijn retour. Bedrijven zijn niet meer bereid om euro's te sponsoren, maar willen hun bijdrage liever in natura leveren. Dit is waardevol, maar de behoefte aan financiële middelen blijft. Wel zien we een verschuiving naar schenkingen vanuit de (vaste) gasten van De Lawei. Voor hen zullen we een loyalty-programma gaan ontwikkelen dat zich niet alleen op het verwerven van donaties bij aankopen, maar ook op grotere schenkingen en nalatenschappen zal richten. We zullen daarbij onze bezoekers wijzen op de mogelijkheden van belastingvrij schenken dankzij de ANBI-status.

FINANCIËLE PARAGRAAF 2021-2025 INCLUSIEF INCIDENTELE MIDDELEN

meerjarenraming (x €1000)	2021/2022	2022/2023	2023/2024	2024/2025
voorstellingen	968	1.036	1.200	1.300
film	44	51	70	75
projecten, educatie en producties	141	263	270	280
horeca	611	1.387	1.400	1.500
verhuur	241	360	400	450
overige opbrengsten	61	101	110	115
	2.066	3.198	3.450	3.720
subsidies	3.271	3.241	3.295	3.397
covid gerelateerde subsidies	223	0	0	0
totale baten	5.560	6.439	6.745	7.117

voorstellingen	835	905	1.075	1.150
film	29	30	40	42
projecten, educatie en producties	203	352	380	420
inhaaleffect educatie	9	53	53	0
inhaaleffect podia covid19	0	125	125	0
horeca	251	498	530	550
personeelskosten	2.717	3.345	3.412	3.380
inhaaleffect educatie	21	124	124	0
inhaaleffect podia covid19	0	88	88	35
algemene kosten	1.152	1.245	1.270	1.295
marketingkosten	150	206	210	215
afschrijvingen	231	233	250	220
rentelasten	16	10	10	10
totale lasten	5.614	7.214	7.567	7.317
	-54	-775	-822	-200
vrijval educatiegelden	30	178	178	0
exploitatie resultaat	-24	-597	-644	-200
vrijval podia covid19 fonds	0	236	235	50
ten laste van reserve continuïteit en weerbaarheid en algemene reserve	-24	-361	-409	-150

In deze meerjarenraming is uitgegaan van een normale begroting waaraan de incidentele middelen uit bestemmingsfonds Podia Covid19 en de gereserveerde educatiegelden zijn toegevoegd.

De tekorten worden opgevangen door de bestemmingsreserve Continuïteit en Weerbaarheid en de algemene reserve.

De gemeentelijke subsidies zijn bevroren tot en met het jaar 2023.

De besteding van de incidentele middelen zijn als volgt verdeeld over de twee seizoenen.

- 2022/2023: 50%
- 2023/2024: 50%

GERESERVEERDE EDUCATIEGELDEN

Het gaat hier om een bedrag van in totaal €385.000. We nemen drie seizoenen, inclusief het huidige seizoen, de tijd om de opgelopen achterstand in te halen. In het huidige seizoen wordt € 30.000 besteed. Het restant wordt over de seizoenen 2022/2023 (50%) en 2023/2024 (50%) verdeeld.

Voor alle jaren hanteren we een verdeelsleutel van 70% naar Personeelskosten en 30% naar kosten PEP.

De inkomsten zijn toegevoegd aan de baten van PEP.

BESTEMMINGSFONDS PODIA COVID-19

Covid Podia-19 bedraagt in totaal €628.000 en valt te verdelen in drie deelprojecten:

- 1** | Verbinding lespraktijk €250.000 in drie jaar
- 2** | Ondersteuning amateurs €120.000 in drie jaar
- 3** | Ondersteuning toekomstige producties €258.000

Ad 1.

De verbinding van de lespraktijk in school versus vrije tijd bedraagt in totaal €250.000. Deze gelden verdelen wij over de seizoenen 2022/2023 (50%) en 2023/2024 (50%). Ook deze kosten worden via de 70/30- (70% personeelskosten, 30% PEP) verdeelsleutel toegevoegd aan de begroting.

Ad 2.

Voor de ondersteuning aan amateurgezelschappen nemen we ook drie seizoenen de tijd. De kosten hiervan bestaan uit:

- € 45.000 verminderde inkomsten uit verhuur i.v.m. verminderde beschikbaarheid van ruimtes
- € 75.000 personeelskosten en PEP (70/30)

Ad 3.

De ondersteuning van toekomstige producties zal starten vanaf het seizoen 2022/2023. We begroten gedurende 5 jaren €50.000 per jaar. Aangezien er € 258.000 is gereserveerd, resteert er aan het eind van deze beleidsperiode nog €108.000 die ingezet zal worden in de seizoenen 2025/2026 en 2026/2027.

INCIDENTELE MIDDELEN

Aangezien de extra educatiegelden en de podia Covid-19 incidentele middelen zijn, moet er een exit-strategie komen voor het seizoen 2024/2025.

We zien de opbouw van de organisatie rondom de inzet van deze middelen als een tijdelijke investering die niet geheel terugverdiend wordt. De doelstellingen zijn immers om de cultuureducatie in Smallerland weer op peil te krijgen en de culturele keten te versterken.

Uiterlijk in het seizoen 2023/2024 moet duidelijk worden wat de verdien capaciteit van de nieuwe initiatieven is, zodat de organisatie zo nodig weer af kan bouwen naar het niveau van structurele middelen.

altijd openhartig

Schouwburg **De Lawei**, Laweiplein 1, 9203 KL Drachten
0512-33 50 50 www.lawei.nl